

Anteckningar

Pensionärsrådet

Tid: Fredag 6 december 2019 kl. 09:00- 12:00

Plats: Omsorgsförvaltningens sammanträdesrum 1

Närvarande:

Susanne Berger (S) ersätter Lars Isacsson (S) som ordförande	Mikael Westberg (S) Patrik Sundin (S)
Stefan Palm (S)	Håkan Bengtsson (PRO Horndal)
Ulla Bäckström PRO Avesta	Lars Ahlm SPF
Lea Vulli PRO Finland	Leif Karlsson PRO Krylbo
Marianne Hirsch SKPF	Sven Nyman RPG
Rolf Thörn PRO Grytnäs	

Närvarande ej kallade: Lena Sköld SPF och Birgitta Andersson SKPF

Ärenden:

1. Föregående anteckningar

Anteckningar från mötet 18 september 2019 godkänns

2. Matordning för äldre, nya kostråd! Resultatenhetschef/Kostchef Eva Södergård

Kostenheten förser våra skolor, förskolor, äldreboenden och Avesta lasarett med mat. Det är även kostenheten som gör matlådor som levereras till bostaden tre gånger i veckan. Varje vardag kan du välja mellan två maträtter, dessert eller frukt ingår samtliga dagar. Omsorgsförvaltningen har nu tillsammans med kostenheten startat upp ett arbetet för att utveckla matordningen enligt nya kostråd för äldre. Eva Södergård, kostchef berättar för pensionärsrådet hur man arbetar på de avdelningar man påbörjat arbetet. Planering har skett med berörd personal både på kostenheten och boenden. Målet är att utvidga konceptet till alla särskilda boenden. Pensionärsrådet bjuds även på smakprov på de små med proteintäta måltider som man börjat servera.

*Att stimulera
aptit och
främja
matglädje*

 Livsmedelsverket

För lite mat i magen

- Undernäring medför mycket lidande, ett ökat vårdbehov och höga samhällskostnader
- **Undernärda äldre har fyra gånger så stor risk att dö i förtid**
- Protein, energi och vätska högt prioriterat
- Att äta färre än fyra gånger per dag och att ha en nattfasta längre än elva timmar kan kopplas till ökad risk för undernäring

 Livsmedelsverket

Maten kan bevara funktion...

- Tillräckligt med energi och näring
- Bevara kroppsvikt och muskelmassa
- Minska risken för fall
- Minska behovet av hjälp

Nya rekommendationer kring näringsriktighet

- Måltiderna täcker behovet av näring och energi, med extra energi och protein till dem med nedsatt aptit
- Många, små energi- och proteintäta måltider, spridda över dygnet
- Nattfastan är högst 11 timmar

"Det är viktigare att maten är god och lockar aptiten än att den exakt uppfyller näringsrekommendationerna."

Äter man den här portionen får man 425 kcal och 13 gram protein.

Äter man den här portionen får man 500 kcal och 17 gram protein

Behov 1900 - 2150 kcal och 80 -100 g protein per dag (1,2-1,5 g protein per kg kroppsvikt)

Tid	Vad	Kcal	Protein	Tillagas av
	Morgonfika på sängkanten	100-150	5g	Vårdpersonal
8.00-9.30	Frukostbuffe efter den äldres önskemål	320	15 g	Vårdpersonal
11.00	Mellanmål, Matigt, sött och fruktigt	250	10-15g	Kökspersonal
13.00-13.30	Lunch Aptitretare, Varmrätt, dessert	540	25 g	Kökspersonal
15.00	Mellanmål, ex.vis Kaffe med smörgås	250	10 g	Vårdpersonal
17.30	Middag Varmrätt	430	20 g	Kökspersonal
20.00-21.00	Kvällsfika utifrån de äldres önskemål Kaffe/the/choklad/juice smörgås/yoghurt	285	10-15g	Vårdpersonal
	Ev Nattmål på sängkanten	100-150		Vårdpersonal

Nattfastan får inte överstiga 11 timmar

Aptitretare för att starta upp salivproduktion före lunch

1. Saltgurka och citrondipp
2. Päronklyfta med färskost och basilika
3. Tunnbrödsnitt med gubbröra
4. Marmeladfylld ostrullad
5. Leverpastejmousse på kavring
6. Knäckemacka med äggsallad
7. Rom och färskost
8. Skinkrullad

Mellanmål klockan 11:00 Något sött, salt och fruktigt.

1. Saltinerkex med färskost, rulltårta, fruktsallad
2. Quesadilla ost/skinka, chokladboll och smoothie
3. Köttbulla- och rödbetsalladsmörgås, småkaka, apelsinklyfta
4. Inlagd strömmingsmörgås, mjuk kakbit, äppleklyfta doppad i kanel och kokos
5. Saltinerkex och färskost, plemmonkaso med nötter, päronklyfta
6. Tunnbrödsrulle med skinkröra, morotskaka och blåbärsmousse
7. Falukorv /pepparotskärn på mjukt bröd, chokladboll, apelsinklyfta
8. Tunnbrödsrulle med skinkröra, kladdkaka och bärsmoothie

Måltidsmiljö

"Måltidsmiljön ska vara lugn och trivsamt och vara anpassad till den verksamhet som bedrivs"

"Maten ska vara trevligt serverad och presenterad. Detta gäller samtliga måltider som serveras."

"Måltiden för matgästen ska vara ett tillfälle för social gemenskap, men hänsyn ska tas matgästens önskemål"

För bästa möjliga måltidsmiljö rekommenderas att:

- Presentera maten på ett trevligt sätt
- Ge ett vänligt bemötande
- Duka vackert
- Duka efter behov till exempel av kontraster
- Lägg upp maten fint på tallrik
- Se över lämplig belysning
- Undvik hög ljudnivå
- Se över stressmoment såsom diskmaskin, telefon
- Säkerställ en god sittställning
- Se över behov av måltidsstöd (äthjälpmedel, matningshjälp)
- Se över den sociala miljön – sällskap vid maten

20191122

Ät varierat

Håll vikten behåll styrkan

GODA RÅD VID LITEN APTIT

- Fördela maten i många små, näringsrika måltider över dygnet.
- Om du måste ta bort någonting från tallriken för att orka äta upp, så behåll det som innehåller protein, till exempel ägg, fisk, bönor och kött.
- Häll lite extra olja eller smör i maten, använd dressing på salladen.
- Drink gämsa juice, mjölk eller något annat energirik i stället för vatten.
- För att kroppen inte ska vara utan energi för länge på natten är det bra att äta något litet, energirik mellannål strax före sänggåendet och drick efter att du gått upp.

KOSTCHEF EVA SÖDERGÅRDInstagram [@kostenhetenavestakommun](https://www.instagram.com/kostenhetenavestakommun)

Tack för mig!

Gå gärna in och följ oss på vårt instagram

KOSTCHEF EVA SÖDERGÅRD

Instagram [@kostenhetenavestakommun](https://www.instagram.com/kostenhetenavestakommun)

3. Pensionärsrådets kompetens och inflytande

I pensionärsrådet finns en bred kompetens som på olika sätt kan tas till vara. Pensionärsrådet efterlyser möjlighet till större inflytande.

4. Omsorgsförvaltningen informerar: Anna Nurmilehto, resultatenhetschef

- Hur arbetar vård och omsorg med att få ner antalet personer som i hemtjänsten som arbetar hemma hos en omsorgstagare?

Att sänka antalet personer hos varje omsorgstagare är ett politiskt mål. Måttet mäts dock hos de omsorgstagare som har flest antal timmar hemtjänst. Många har alltså ett stort vårdbehov men har valt att bo hemma med hjälp av hemtjänst. Ofta har också vårdtagaren behov av hjälp av två personer samtidigt tex med tunga lyft mm. Huvudmålet är att ge den vård som efterfrågas därefter kommer planering av personal så att det ska bli så få olika personer som arbetar med hemtjänst som möjligt.

- Uppföljning av Horndals projektet

Horndalsprojektet är avslutat. Då projektet kostade mer än vad budget tillåter kommer man inte att fortsätta arbeta enligt projektmodellen. Man kunde heller inte se att projektets modell gav mindre sjukskrivningar eller färre tim-vikarier vilket var en av de förväntade förändringarna. Inte heller resultatet på den enkät som gick ut till de som har hemtjänst var genomgående positivt. För personalen var projektet bra med mera flexibla scheman varför en återgång till fasta scheman har upplevts som negativt.

Omsorgsförvaltningen har nu startat upp ett projekt för att arbeta med schemalagd arbetstid där även anställda inom LSS-enheter ingår.

- Budget 2020, vad kommer att förändras?

Lindhagen, avdelning med korttidsplatser läggs ner och korttidsplatserna flyttas ut på andra boenden. Något beslut om hur många korttidsplatser det ska finnas har ännu ej tagits.

Terapin har dragit ner med 2,1 tjänst i oktober. Istället ska varje boende ha aktiviteter som personalen på boenden ordnar. Terapiorganisationen går endast ut till trygghetsboendena i veckorna och särskilda boenden på helger. Konsekvenserna av denna neddragning utvärderas i början av 2020.

Omsorgsstyrelsen fortsätter arbeta med ekonomin under 2020 för att effektivisera på olika sätt. Malmgården tas i bruk under 2020 och förväntas ha inverkan på kostnader för vård av missbrukare. Under 2020 har omsorgsförvaltningen fått 5 mkr extra till försörjningsstöd.

- ”Tillsammans mot ensamheten”, finns det några planer på samverkan med pensionärsorganisationerna?

Pensionärsrådets organisationer bjuds in till möte om samverkan i tex ”Tillsammans mot ensamheten” eller annan lämplig verksamhet. Vid tidigare inbjudningar har intresset varit litet varför det nu görs ett nytt försök. Anna Nurmilehto skickar inbjudan!

- Finns det någon uppsökande verksamhet som vänder sig till äldre i Avesta kommun?
Nej ingen uppsökande verksamhet finns. Seniorcenter har fungerat som kontakt/informationspunkt för äldre. Tyvärr har Seniorcenter inte längre så många besökare. Frågan om Seniorcenter tas upp till diskussion på mötet om samverkan

- Hur fungerar omorganisation gällande ”matservice”.
Omorganisationen utvärderas under 2020.

- Avesta kommuns boendeformer:

Trygghetsboende:

När du känner att ditt nuvarande boende inte ger tillräcklig trygghet, vänd dig till biståndshandläggarna som tar emot din intresseanmälan om trygghetsboende. Du ställs i bostadskö utifrån dina önskemål och anvisas ledig trygghetsbostad utifrån din plats i kön.

Kriterierna för att få flytta till en trygghetsbostad är:

- du/ni ska vara folkbokförd i Avesta kommun och en i hushållet fyller 65 år innevarande år
- du bedömer att nuvarande boende inte ger tillräcklig trygghet
- du bedömer att du behöver stöd i din dagliga livsföring.

Landstingets vårdcentraler ansvarar för hälso- och sjukvården.

I beslut taget av Omsorgsstyrelsen 2018-10-16 har det beslutats att matleverans från Baldersköket samt bemanning av personal kommer att upphöra på kommunens trygghetsboende under första kvartalet 2019. Det innebär att leverans av varm mat i matkåp inte längre blir möjligt samt att det inte kommer att finnas personal i gemensamhetslokalen som serverar med att duka fram, duka av, diska, städa etc.

Tillgången till gemensamhetslokalen kommer även i fortsättningen vara obegränsad, så för de som önskar äta gemensamma måltider i lokalen är det fortfarande möjligt. Dock får man beställa kalla matlådor om man önskar matleverans, som man kan värma i sin egen lägenhet för att sedan ta med ut i gemensamhetslokalen. För de som har behov av stöd av personal för att ta sig till och från gemensamhetslokalen och lägenhet, finns möjlighet att ansöka om ledsagning.

Biståndsbedömt trygghetsboende

Om din nuvarande bostad inte går att anpassa till dina behov så kan Biståndsbedömt trygghetsboende vara ett alternativ. Du bor då i en handikappanpassad lägenhet och ansöker till biståndshandläggare om hemtjänstinsatser utifrån det behov du har. Daglig tillsyn ingår, om du inte själv avsäger dig tillsynsbesöket.

Våra boenden

Avesta kommun har ett Biståndsbedömt trygghetsboende, Balders som ligger inne på Baldersgården i centrala Avesta och består av 15 handikappanpassade lägenheter på två plan. Det finns en matsal för gemensam lunch. Kommunsjuksköterskan ansvarar för din hälso- och sjukvård. Du ansöker om detta boende via biståndshandläggarna.

Särskilt boende

Särskilt boende är till för dig som har behov av service och omvårdnad dygnet runt. I boendet får du den hjälp du behöver av omvårdnadspersonalen. Vi arbetar för att ge dig som boende så stort inflytande över din egen vardag, som det är möjligt.

I samtal med personalen planerar du vilken hjälp och vilket stöd du önskar och behöver samt även hur hjälpen skall utformas. Vi vill att du ska vara delaktig.

Sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut finns för ditt hälso- och sjukvårdsbehov. Landstingets läkare gör hembesök.

Du har en egen lägenhet och i boendet finns även gemensamma sällskapsutrymmen och matsal. Du kan bo kvar i ditt vård- och omsorgsboende livet ut, även om ditt behov av vård förändras.

5. Gamla Byn AB vd Ulf Egerfält möter pensionärsrådet

Ulf Egerfält, vd Gamla Byn presenterar sig och berättar om Gamla Byn AB och Industristaden AB.

Gamla Byn
GAMLA BYN AB

Erfarenheter

Fyra årig teknisk linje

Ek. mag. företagsekonomi - inriktning fastighetsföretagande

Bussbranschen

Controller

Finanschef

Ekonomi- och finanschef

Gamla Byn

"Vi ska på ett aktivt och affärsmässigt sätt erbjuda lägenheter och lokaler så att alla kunder upplever vår produkt och vår service som det bästa alternativet"

Gamla Byn

Verksamheten:

Bostäder

Skolor

Förskolor

Äldreboenden

Gruppboenden

Kommersiella lokaler

Badhus

Brandstation

Förvaltningsuppdrag Avesta kommun

Fakta:

Omsättning	215 mkr	
Balansomslutning	1 200 mkr	
Medarbetare	34 st	
Bostäder	1 027 st	68 000 m ²
Lokaler	130 st	128 000 m ²
Soliditet	28 %	
Låneskuld	800 mkr	

"Bolagets ändamål skall vara att enligt god teknisk praxis och gällande hyreslagstiftning med optimalt resursutnyttjande verka för att tillgodose behovet av industrilokaler inom Avesta kommun"

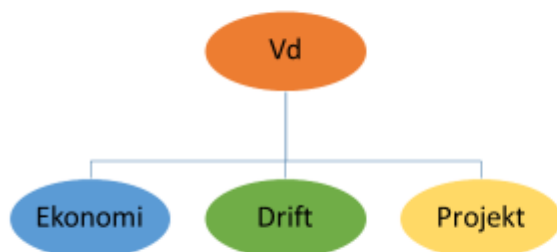
Betonad affärsmässighet

Fakta:

Omsättning	45 mkr	
Balansomslutning	293 mkr	
Medarbetare	- st	
Lokaler	140 st	100 000 m ²
Soliditet	46 %	
Låneskuld	147 mkr	

Gamla Byn
GAMLA BYN AB

AIAB köper resurser från GBAB

Externt stöd

Lön

It-drift

Tomt och städ

Gamla Byn
GAMLA BYN AB

Badhustomten Boken 4

72 lgh varav 32 trygghetsboende

Färdigt sommaren 2021

Tillgängliga centrala lägenheter med närhet till det mesta

Hyror ca exempel:

2 rok 59 m ²	7 600 kr/mån
3 rok 82 m ²	9 700 kr/mån
4 rok 105 m ²	11 800 kr/mån

(Ingen Bild pga att Ulf Egerfeldt visade en film om byggandet av Balders hage vid pensionärsrådets möte)

Gamla Byn
GAMLA BYN AB

Balders hage

Bygger åt kommunen

Går enligt tidplan

Äldreboende med 36 platser, 7 avdelningar förskola

Investering 154 mkr

28 000 kr/m²

Bidrag 6 mkr

Färdigt för inflytt v.7 2020

Malmgården

Färdigställt till v.6 2020
Investering
7 mkr 30 000 kr/m²

Idrottshall Skogsbo skola

Färdigställt till V.51
Investering
15 mkr

Ny skolbyggnad Skogsbo skola

Projektering pågår

Skolbyggnaden ska
vara färdigställd till
juni 2021

Investering 55 mkr

Framtid och utmaningar

Utländsk aktör i Horndal

Nyproduktion

Digitalisering

Hållbarhet

Nedskrivningsproblematik

Avdragsrätt räntekostnader

6. Information från Region Dalarna hälsa- och sjukvård: Kerstin Lundh (MP) och Abbe Ronsten (S)

Susanne Berger meddelar att det inte kommer att vara med några representanter från Region Dalarna. Region Dalarna har beslutat detta och hänvisar till det regionala Pensionärsrådet. Frågor som rör Region Dalarna från Pensionärsrådet i Avesta får tas upp där. Frågorna till Region Dalarna den här gången har besvarats skriftligen av Kerstin Lundh (MP)

- Parkeringen vid lasarettet, kommer den att bli gratis?

Nej, parkeringsautomaterna är till för att inte personal ska parkera närmast ingången. Det finns tydliga erfarenheter på att de som är skröpligast får gå längst om parkeringen är fri.

Bo Brännström (L)

- Färdtjänsten i Dalarna, hur fungerar det om man behöver trappklättrare?

Beslutet i regionfullmäktige kring nya färdtjänstreglementet innebär att från att det börjar gälla inte längre ligger kvar under särskild service, nu krävs i stället tillstånd efter särskild prövning.

Från sid 6 i nya reglementet, ärendet § 21 på RF

Tillstånd för bärhjälp (trappklättrare) av den färdtjänstberättigade i anslutning till färdtjänstresan kan ges efter särskild prövning och under förutsättning att transportören kan utföra insatsen. Bärhjälp kan beviljas på folkbokföringsadressen under en period av 6 månader i avvaktan på bostadsanpassning eller byte av bostad. Vid särskilda skäl kan ytterligare 6 månader beviljas. Bärhjälp ska meddelas i samband med beställning av resan.

7. Teknisk service: Emil Forslund, utredare väghållning informerar om Hälsans stig och gång- och cykelbanor

Hälsans stig är nu klar! Den har kommit till genom ett medborgarförslag. Konceptet ”Hälsans stig” kommer från Hjärt och Lungfonden från början. Hälsans stig är ett gångstråk som är belyst och som kommer att plogas under vinterhalvåret. Skyltar finns uppsatta som visar sträckningen och Hälsans stig i Avesta är ca 7km lång. Det går naturligtvis att själv välja hur långa sträcka man vill gå. Servicecenter på biblioteket har broschyrer med karta. Älvpromenaden kommer också att förbättras.

Emil Forslund berättar också om den APP som nu finns för Avesta kommun. I appen kan man felanmäla men även lämna förslag till kommunen.

Punkten om gång och cykelbanor skjuts till nästa möte som blir 20 februari 2020.

8. Information från Avesta kommuns verksamheter

- Bildningsstyrelsen (Mikael Westberg)

Gymnasium, grundskola och förskola lider av platsbrist. Gymnasiet planerar för nytt program, restaurang och livsmedel. Eventuellt kommer man att använda Avestaparken som utrustats för liknande utbildning. Industri-programmet har utökats med 12-18 platser vilket även kan bli aktuellt för el och dator-kommunikations programmet.

Norbergs kommun vill skriva avtal med Avesta så att deras elever ska kunna gå gymnasiet i Avesta.

Förskolan Violen läggs ner och barnen flyttas till den nya förskolan i Balders hage.

För att lösa situationen med kö till förskolan kommer moduler att användas.

Vi kommunfullmäktige i november beslutade kommunfullmäktige att bygga en ny förskola där nu modulerna finns vid Rågskolan. 108 barn köar till förskoleplatser. Grundskolan har ökat med 30 elever. Grytnäs skola har också ökat med 16 elever. Skogsbo skola och idrottshall byggs just nu ut.

Bildningsstyrelsen ser att antal barn ökar och räknar med att bygga en ny skola inom ett antal år. Klimatlådan har blivit populär och andra kommuner visar intresse för att följa efter.

Antal besökare till Metropoolen ökar!

Riksförbundet SISU flyttar till ishallen i Avesta. Att det blir Avesta beror på Avesta kommuns breda föreningsliv.

Bildningsstyrelsen har ett stort underskott. Anledningen är till stor del att tillfälliga medel använts till ex anställningar och neddragningar har inte gjorts i tid.

- Omsorgsstyrelsen (Susanne Berger)

Susanne Berger medverkar på informationspunkten : Omsorgsförvaltningen informerar

- Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnd (Stefan Palm)

Bygget på gamla badhustomten står stilla pga fördröjningar hos Lantmäteriet och Avesta kommun.

Västmanland- Dalarna miljö- och byggnadsnämnd skall återbetala 500tkr till Fagersta kommun då de inte nyttjat Västmanland- Dalarna byggnadsförvaltning i den utsträckning som samverkansavtalet förutsett.

Hedemora kommun har ställt en förfrågan om inträde i Västmanland- Dalarnas miljö- och byggnadsnämnd. Fråga är under utredning. Hedemoras inträde skulle innebära en utökning med 17 medarbetare. Lokalfråga är därför central. Tidigast 2021 skulle Hedemoras inträde vara möjligt.

Just nu är vindkraft i Avesta kommun ett omdiskuterat ämne, vindkraft i ett område vid Åkersbyn- Byvalla har tex mött starkt motstånd av de bonde i området.

Kommunfullmäktige har tidigare varit positiva till vindkraft vilket finns beskrivet i tillägg till översiktsplan som tagits av kommunfullmäktige. Idag är tex vindkraftsverken mycket högre än för ett antal år sedan. Beslut om den tilltänkta vindkraftsparken är ännu ej fattade.

När det gäller broarna i Avesta Kommun är det fortfarande frågetecken om vem som äger byn vid Brogård, Krylbo, kommunen eller Trafikverket.

Kyrkbron är i stort behov av upprustning eller att den behöver bytas ut mot en ny bro. Inom några år kommer detta att åtgärdas.

- Avesta Vatten & Avfall AB (Patrik Sundin)

Nya taxor är nu antagna av kommunfullmäktige! Arbetet fortgår enligt förnyelseplanen i Jularbo, Dicka, Krontallsvägen, Rudö, ut mot Horndal mm. Ställverket rustas i Germundsbo. Deponin av Karlslund pågår men svårigheter har uppstått med att få täckmassor.

Budget har tagits för 2020 med investeringar för 191 mkr. Nytt vattentorn Klinten och 2021 - 2022 ska ledningen vara klar fram till Horndal.